

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
Министерство образования и науки Республики Татарстан
Муниципальное казенное учреждение «Управление образования» ИКМО
"Лениногорский муниципальный район" Республики Татарстан
МБОУ "Каркалинская ООШ им. Галии и Заматы Рахимовых" МО "ЛМР"
РТ"

ДОКУМЕНТ ПОДПИСАН
ЭЛЕКТРОННОЙ ПОДПИСЬЮ

СВЕДЕНИЯ О СЕРТИФИКАТЕ ЭП

Сертификат: 012146AD15E0DF23D809B18771D6665B
Владелец: Гилязов Акрам Гатаевич
Действителен с 14.10.2022 до 07.01.2024

РАССМОТРЕНО
Руководитель ШМО
Д.А.Муллахметова.
Протокол №1
от «24» августа 2023 г.

Согласовано
ЗДУВР
А.А.Гараева
Протокол №1
от «25» августа 2023 г.

УТВЕРЖДЕНО
Директор школы
А.Г.Гилязов
Приказ № 142
от «25» августа 2023 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного предмета «ЛИТЕРАТУРНОЕ ЧТЕНИЕ НА
РОДНОМ (ТАТАРСКОМ) ЯЗЫКЕ» ДЛЯ 1–4 КЛАССОВ

для обучающихся 1-4 классов

с. Каркали, 2023

1-4 сыйныфларда «Туган (татар) телдәге әдәбият» фәннә федераль белем бирү программаларына нигезләнеп укуыту буенча методик тәкъдимнәр

Әдәби уку. 1 сыйныф: башлангыч гомуми белем бирү оешмалары өчен дәреслек (татар телен туган тел буларак өйрәнүче укучылар өчен) / Д.М. Абдуллина, Г.Н. Мөхәрләмова. – Казан: Татарстан Республикасы Фәннәр академиясе нәшрияты. – 127 б. http://litcorpus.antat.ru/ADABI_UKU/1snf/

Әдәби уку. 2 сыйныф. Ике кисәктә. Беренче кисәк: башлангыч гомуми белем бирү оешмалары өчен дәреслек (татар телен туган тел буларак өйрәнүче укучылар өчен) / Д.М. Абдуллина, Г.Н. Мөхәрләмова. – Казан: Татарстан Республикасы Фәннәр академиясе нәшрияты. – 96 б.

http://litcorpus.antat.ru/ADABI_UKU/2snf/part1/

Әдәби уку. 2 сыйныф. Ике кисәктә. Икенче кисәк: башлангыч гомуми белем бирү оешмалары өчен дәреслек (татар телен туган тел буларак өйрәнүче укучылар өчен) / Д.М. Абдуллина, Г.Н. Мөхәрләмова. – Казан: Татарстан Республикасы Фәннәр академиясе нәшрияты. – 144 б.

http://litcorpus.antat.ru/ADABI_UKU/2snf/part2/

Әдәби уку. 3 сыйныф. Ике кисәктә. Беренче кисәк: башлангыч гомуми белем бирү оешмалары өчен дәреслек (татар телен туган тел буларак өйрәнүче укучылар өчен) / Г.Н. Мөхәрләмова, Д.М. Абдуллина. – Казан: Татарстан Республикасы Фәннәр академиясе нәшрияты. – 100 б.

http://litcorpus.antat.ru/ADABI_UKU/3snf/part1/

Әдәби уку. 3 сыйныф. Ике кисәктә. Икенче кисәк: башлангыч гомуми белем бирү оешмалары өчен дәреслек (татар телен туган тел буларак өйрәнүче укучылар өчен) / Г.Н. Мөхәрләмова, Д.М. Абдуллина. – Казан: Татарстан Республикасы Фәннәр академиясе нәшрияты. – 112 б.

http://litcorpus.antat.ru/ADABI_UKU/3snf/part2/

Әдәби уку. 4 сыйныф. Ике кисәктә. Беренче кисәк: башлангыч гомуми белем бирү оешмалары өчен дәреслек (татар телен туган тел буларак өйрәнүче укучылар өчен) / Г.Н. Мөхәрләмова, Д.М. Абдуллина. – Казан: Татарстан Республикасы Фәннәр академиясе нәшрияты. – 76 б.

http://litcorpus.antat.ru/ADABI_UKU/4snf/part1/

Әдәби уку. 4 сыйныф. Ике кисәктә. Икенче кисәк: башлангыч гомуми белем бирү оешмалары өчен дәреслек (татар телен туган тел буларак өйрәнүче укучылар өчен) / Г.Н. Мөхәрләмова, Д.М. Абдуллина. – Казан: Татарстан Республикасы Фәннәр академиясе нәшрияты. – 116 б.

http://litcorpus.antat.ru/ADABI_UKU/4snf/part2/

Аңлатма язуы

Башлангыч белем бирү системасында «Туган телдәге (татар телендә) әдәби уку» предметының үз урыны бар. Бу аның «Әлифба» китабыннан соң укучыны яңа этапка алып чыгуы белән генә бәйле түгел. Федераль дәүләт белем бирү стандартлары таләбәннән чыгып караганда, «Туган телдәге (татар телендә) әдәби уку» предметының максатлары һәм бурычлары элеккеге «Уку» предметыныкынан шактый аерыла. Ул уку тизлеген арттыру, аңлап уку, укыганның эчтәлеген сөйләү, план төзү, эсәрне өлешләргә бүлү, эчтәлеккә кагылышлы сорауларга җавап бирү кебек төп эшләр белән беррәттән, эсәрне сәнгатьнең бер төре буларак кабул итәргә өйрәтә. Бу – баланың укыганны хисләр дәрәжәсендә кабул итүенә ирешү. Шунның белән ул аның рухын тәрбияли, шәхес буларак камилләштерә, фикерләргә, чагыштыру-анализлау ярдәмендә нәтижеләр ясарга, тормышчан ситуацияләрдә аларны куллана белергә өйрәтә.

«Туган телдә (татар телендә) әдәби уку» курсы укучыларның милли мәдәният белән кызыксынуын формалаштыра, милли мохиткә алып керә, татар әдәбияты һәм сәнгатьнән кирәкле мәгълүмат эзләү, табу мөмкинлекләренә өйрәтә.

«Туган телдә (татар телендә) әдәби уку» предметыннан Федераль эш программаларына жанр һәм тематик яктан бай, эстетик һәм әхлакий кыйммәтә югары, укучыны кызыксындыра алырлык татар балалар әдәбияты һәм татар фольклорының иң яхшы үрнәкләре сайлап алынды. Әдәби материал татар халкының этномәдәни мирасын чагылдырырлык тематик бүлекләр кысаларында укучыларның яш үзенчәлекләренә тәңгәл китереп тәкъдим ителә. Программада әхлакий камиллек, аңлы җаваплылык, патриотик хисләр, туган якка, Туган илгә мөхәббәт тәрбияләүгә, укучының үз милли тәңгәллеген аңлы кабул итүенә ныклы игътибар бирелә.

«Туган телдә (татар телендә) әдәби уку» предметының төп максаты татар мәдәниятенә мөһим өлеш булган туган (татар) телдәге әдәбиятка сакчыл мөнәсәбәт тәрбияләү, укучыларның мәдәни мираска, үз халкының гореф-гадәтләренә тартылуын тәмин итү, киләчәктә куелган уку бурычыннан чыгып, шулай ук үзләре кызыксынган өлкәгә караган китапларны китапханәләрдән мөстәкыйль рәвештә сайлап ала алырлык грамоталы укучы формалаштыру.

Максатларны тормышка ашыру түбәндәге бурычларны хәл итә:

укуга һәм китапка карата кызыксыну тәрбияләү, укучының тормышны кузгаллавын формалаштыру;

укучыларның аралашу (коммуникатив) сәләтен булдыру;
 укучыларның туган (татар) телендә телдән һәм язма диалогик, монологик сөйләмен үстерү;
 кычкырып һәм эчтән (үз-үзенә) уку техникасын булдыру һәм камилләштерү, текстны төшенү (кабул итү һәм аңлау) алымнарын үстерү, эшчәнлекнең универсаль төрләренә – күзәтүгә, чагыштырма анализга өйрәтү;
 әдәби анализ элементларын куллану аша укучыларны сүз сәнгатенә, туган телдәгә әдәбиятка якынайту, аерым әдәби-теоретик төшенчәләр белән таныштыру;
 укучыларның эхлакый һәм эстетик хисләрән формалаштыру, эсәрләрнең рухи асылын аңларга өйрәтү;
 туган (татар) телендә ижади эшчәнлек сәләтләрән үстерү.

Алда күрсәтелгән дәрәслекләрнең һәр темасы өйрәнелә торган эсәр белән бәйләп бирелә. Теманы өйрәнүнең башыннан ахырына кадәр укучылар белән белемнәрне дәрәслеке персонаж-геройлары үзләштерә. Әлеге әдәби геройлар укучылар белән өйрәнелә торган темага һәм куелган уку мәсьәләсенә бәйлә сөйләшү алып баралар. Персонажлар белән әңгәмә теманың башында һәм ахырында бирелә. Әлеге әңгәмәләр һәм төрле коммуникатив юнәлешле биремнәр укучыларның телдән һәм язма сөйләмнәрән үстерүгә хезмәт ителәр. Мондый диалоглар укучыларның күңелләрән күтәрә, дәрәс башында куелган уку мәсьәләсен төшенергә булыша, теге яки бу әдәби эсәрне өйрәнүгә мотивлаштыра.

Дәрәслеке ике төрле мәктәпне (татар һәм рус), ягъни ике дәрәжәдә укуны (предметның база өлешен өйрәнүчеләр һәм тирәнтен өйрәнүчеләрне), димәк, бер-берсеннән бик нык аерылып торган укучыларга белем бирүне күздә тотта. Дәрәслектә төрле дәрәжәдә өйрәнелә торган материаллар аерып бирелә. Предметны тирәнтен өйрәнүчеләр өчен генә булган өлешләр дәрәслеке битләрендә төс һәм график сурәт (яшел пунктирлар) ярдәмендә билгеләнә. Сорау-биремнәр дә ике дәрәжәгә аерып бирелә. Дәрәслектәгә биремнәр, аеруча база өлешендәгеләре, укучыга авырлык тудырырлык түгел. Тирәнтен өйрәнүчеләр өчен булган өстәмә материаллар, сорау-биремнәр укучыларның ижади мөмкинлекләрән, билгеле бер әдәби-теоретик төшенчәләрне аңлауларын күздә тотта.

Әдәби тексттан соң укучыларга сүзлекчә тәкъдим ителә. Биредә текстта очраган таныш булмаган сүз, аның татар телендәгә синонимы (синоним булмаган очракта урыны буш калдырылган) һәм рус теленә тәржемәсе бирелә. Бу – телне төрле дәрәжәдә белгән укучыларга әдәби текстны кабул итү һәм аңлауны берникадәр җиңеләйтәчәк. Дәрәслектә үзләштерү өчен, әдәби-теоретик төшенчәләр дә тәкъдим ителә. Аларның саны күп түгел. Ятлау өчен бер уку елына 3 – 4 эсәр бирелә. Предметны тирәнтен өйрәнү өлешендә аларның саны чагыштырмача күбрәк.

Үткән материалны кабатлау төрле формада оештырыла. Ул традицион сорау-биремнәргә җавап бирү рәвешен дә, укылган эсәрләр буенча квест-уен, кроссвордлар чишү, дидактик характердагы төрле әдәби уеннар рәвешен дә ала. Табышмаклар, ребуслар аерым теманы өйрәнгән вакытта да тәкъдим ителә. Бу – укучыларга эмоциональ яктан тәэсир ясый, дәрәскә куелган уку мәсьәләсен аңларга ярдәм итә, яңа әдәби материалны өйрәнүне мотивлаштыра.

Китапханәләрнең әдәбият белән тиешле күләмдә тәэмин ителмәвен, аерым эсәрләрне Интернет чыганаclarда табып булмавын исәпкә алып, дәрәстән тыш уку өчен билгеләнгән эсәрләр дә дәрәслектә кертелде.

«Әдәби уку» дәрәслеге белән «Туган тел (татар теле)» дәрәслеге бер-берсен тулыландырып бара. Бу эш темаларда да, компетенциядә дә чагылыш таба. Балалар ияләшеп өлгергән персонажлар ике дәрәслектә дә очрый.

Төп материал белән беррәттән дәрәслекең электрон вариантында һәр дәрәстә куллану өчен өстәмә заманча материаллар урын алды: расемнәр, интерактив форматтагы эш төрләре, биремнәр һ.б. Алар балаларның кызыксыну даирәләрән, яшь үзенчәлекләрән исәпкә алып эшләнә. Шулай ук биредә аерым текстларның аудиозмалары урын алган. Текст белән эшләгәндә аларны тыңлатып була.

ТЕМАТИК ПЛАНЛАШТЫРУ

1 класс – 16 + 18 сәгать (татар телендә белем бирү мәктәпләрәнә)

№	Тема	Эчтәлек	Сәг. Са ны	Дата		Укучылар эшчәнлегенң төрләре
				план	факт	
Грамотага өйрәтү – 16 сәг.						
1	Сөйләм үстерү Әлифба	Бәйләнешле сөйләм һәм жөмлә. «Өч кыз», «Куян	1	5.09		Әңгәмә: дәреслек, шартлы билгеләр белән танышу. Текстны аңлап уку.

	гача чор	кызы» экиятлэре.				Әсәрнең гомуми эчтәлеген аңлау. Уку диалогы: укылган текстның эчтәлегенә буенча сорауларга җавап бирү. Күзәтү: иллюстрацияләр карау. Әсәр героен характерлау: аның эш-гамәлләрен баянлау. Терәк сүзләр буенча әсәрнең эчтәлеген сөйләү. Парлап эшләү: үрнәк буенча диалог төзү.
2		Сүз. Ижек . Калын һәм нечкә сузык авазлар.	1	12.09		
3	Сүз һәм жөмлә. Уку Әлифба чоры	Сүз һәм аның лексик мәгънәсе. [а], [ә] авазлары. А,а; Ә,ә хәрефләре.Сүздәге авазларның санын һәм эзлеклелеген билгеләү. [ы] , [и] авазлары. И,и ; Ы,ы хәрефләре.	1	19.09		
4		Хәреф һәм аваз турында төшенчә. [ү] , [у] авазлары. Ү,ү ; У,у хәрефләре. Калын һәм нечкә сузыкларны аеру, аларны хәрефләр белән белдерү. [о], [ө], [э], авазлары. О,о ; Ө,ө ; Э,э(е) хәрефләре.	1	26.09		
5		Ижек. Ижек калыплары. Ижекләп уку күнекмәләрен формалаштыру (сузык аваз хәрефләренә карап, сүзләргә калын һәм нечкә итеп уку). [н], [л] авазлары һәм Н, н, Л, л хәрефләре. Сүзләргә ижеккә бүлү, сүз басымын билгеләү. Басымлы һәм басымсыз сузыкларны аеру. [м], [р] авазлары һәм М, м; Р, р хәрефләре.	1	3.10		
6		Сүз һәм жөмләне аеру. Сүзләргә, сүзтәзмәләргә һәм жөмләләргә һәм кыска текстларны аңлап уку. [й], [ң] авазлары һәм Й, й; ң хәрефләре.	1	10.10		Өңгәмә: дәреслек, шартлы билгеләр белән танышу. Текстны аңлап уку. Әсәрнең гомуми эчтәлеген аңлау. Уку диалогы: укылган текстның эчтәлегенә буенча сорауларга җавап бирү. Күзәтү: иллюстрацияләр карау. Әсәр героен характерлау: аның эш-гамәлләрен баянлау.
7		Калын һәм нечкә әйтешләр сүзләрдә	1	17.10		

		сузык авазларның роле. [йа], [йә] авазлары һәм Я, я хәрефләре.				Терәк сүзләр буенча әсәрнең эчтәлеген сөйләү. Парлап эшләү: үрнәк буенча диалог төзү.
8		[йу], [йү],[йы], [йэ] авазлары һәм Ю, ю, Е, е хәрефләре, аларның кулланылышы	1	24.107.11		
9		Сюжетлы рәсемнәр, үзенң уеннарын, күзәтүләрең буенча хикәяләр характерындагы зур булмаган текстлар төзү. [д], [т] авазлары һәм Д, д, Т, т хәрефләре.	1	14.11		
10		Әдәби әйтәлеш нормаларын саклап, иҗекләргә һәм сүзләргә тиешле тизлек белән уку. [з], [с] авазлары һәм З, з, С, с хәрефләре.	1	21.11		
11		Бер яки берничә авазы белән аерыла торган сүзләргә чагыштыру. [г], [к] авазлары һәм Г, г, К, к хәрефләре. Г.Тукай “Туган тел”. Укыганда орфоэпия нормаларын төгәл саклау, дәрәҗә тавыш төсмерләре белән укырга өйрәтү. [в], [w], [ф] авазлары һәм В, в, Ф, ф хәрефләре. [б], [п] авазлары һәм Б, б, П, п хәрефләре.	1			
12		Татар халкының хайваннар турындагы әкиятләрендә төп герой, аның характеры. Зур булмаган текстны һәм шигырьләргә эчтәлеген аңлап, сәнгатьле итеп уку. [ж], [ш] авазлары һәм Ж, ж, Ш, ш	1	28.11		

		хәрефләр.				
13		Тиз һәм йөгәрек уку. [ж], [ч] авазлары һәм Ж, ж, Ч, ч хәрефләр. [х], [h] авазлары һәм Х, х, һ, һ хәрефләр.	1	5.12		
14		Р.Миңнуллин шигырьләре. Гади жөмлә ахырындагы тыныш билгеләренә игътибар итеп, тиндәш кисәкләрне, эндәш сүзләренә тиешле интонация һәм пауза белән уку. [йо], [щ], [ц] авазлары һәм Ё,ё, Щ, щ, Ц, ц хәрефләр.	1	12.12		
15		Укылган текстның эчтәлеген аңлау. [кь], [гъ] авазлары һәм ь, ь хәрефләр. Үткәннә рне ныгыту	1	19.12		
16		Алфавит. Алфавиттагы хәрефләрнең исемен дәрәс әйтү, аларның урнашу тәртибен белү	1	26.12		
1	Өйрәтә ләр мәктәп ләрдә... (8 сәг)	Әйдәгез, танышабыз! (Ж. Дәрзаман. «Тискәре хәрефләр»)	1	9.01		Әңгәмә: дәрәслек, шартлы билгеләр белән танышу. Текстны аңлап уку. Әсәрнең гомуми эчтәлеген аңлау. Уку диалогы: укылган текстның эчтәлегенә буенча сорауларга җавап бирү. Күзәтү: иллюстрацияләр карау. Әсәр героен характерлау: аның эш-гамәлләрен бәяләү. Терәк сүзләр буенча әсәрнең эчтәлеген сөйләү. Парлап эшләү: үрнәк буенча диалог төзү. Сәнгатьле уку: шигырьне сәнгатьле яттан сөйләү. Күнегү: дәфтәрдә язма күнегүләренә эшләү
		Мәктәптә беренче көн (М. Мәһдиев. «Мәктәптә беренче көн»)	1	16.01		
		Өйрәтәләр мәктәпләрдә (М. Жәлил. «Беренче дәрәс»)	1	23.01		
		Иң татлы тел – туган тел (Ш. Маннур. «Яхшы бел»)	1	30.01		
		Туган жир якын, туган тел якын (Х. Туфан. «Казан»)	1	6.02		
		Рәсем дәрәсендә (Б. Рәхмәт.	1	13.02		

		«Рәсемнәр яыйбыз», Н. Мадьяров. «Салават күпере»)				
		Якты йөзле укутучым (В. Голявкин. «Парта астында»)	1	27.02		
		Мәктәп – белем йорты (кабатлау)	1	5.03		
2	Минем гаилә (5 сәг)	Безнең гаиләбез (Г. Тукай. «Безнең гаилә», Н. Мадьяров. «Булышабыз»)	1	12.03		Текстны аңлап уку. Уку диалогы: укылган текстның эчтәлегенә караган сорауларга җавап бирү, җавапларны тексттан мисаллар белән раслау. Әдәби әсәрнең текстын характерлау: укылган текстның темасын һәм төп фикерен билгеләү, вакыйгаларны дәрәҗә тәртиптә урнаштыру. Әдәби геройны характерлау. Парлап эшләү: үрнәккә карап диалог төзү. Сөйләү: хикәяләр характерындагы хикәя төзү. Сәнгатьле уку: шигырьне сәнгатьле итеп яттан сөйләү. Күнегү: дәфтәрдә язма күнегүләрен эшләү. Сыйныфтан тыш уку: тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлау
		Әниемнең әнисе әбием була миңа (Ш. Галиев. «Дәү әнигә күчтәнәч», А. Алиш. «Әбиләрдә кунакта»)	1	19.03		
		Барысын да яратам (Р. Вәлиев. «Барысын да яратам», Г. Әдһәм. «Кызыл муенса»)	1	2.04		
		Исемен матур кемнәр куйган (Ж. Дәрзаман. «Исем таптым»)	1	9.04		
		Өй әдәпләре (кабатлау)	1	16.04		
3	Татар халык ижаты Сана мышлар, эндәш ләр (2 сәг)	Кояш чык, болыт кач! (эндәшләр) (Ф. Садриев. «Яңгыр, яу, яу, яу!»)	1	23.04		Тыңлау: сүзнең аваз һәм мәгънәви ягын, тыңлаган сөйләмне аңлау. Уку диалогы: сорауларга телдән җавап бирү. Сүзлек эше: сүзләрнең мәгънәләрен аңлату, аңлатмалы сүзлеккә мөрәҗғәгать итү. Фольклорның кече жанрларын аеру. Әдәби әсәр текстны өстендә эш: тексттагы образлылыкны аңлау. Ижади эш: үрнәккә карап санамышлар, эндәшләр ижат итү
		Карга әйтә: «кар- кар!» (санамышлар) (Н. Арсланов. «Яз»)	1	30.04		
4	Таби гать яме (3 сәг)	Мин урамны күзәтәм (И.Туктар. «Җем-жем!.. Чвик...!», «Серле тартма»)	1	7.05		Текстны аңлап уку. Уку диалогы: укылган текстның эчтәлегенә буенча сорауларга җавап бирү. Сөйләү: үрнәккә карап тәкъдим ителгән темага телдән сөйләү. Текст белән эш: геройның хис- кичерешләрен сурәтләү чараларын билгеләү, әдәби чараларның текстта урнын табу һәм мәгънәсен аңлау.
		Ямьле җәй җитә-ә- ә! (Ш. Галиев. «Тәмле җәй», Ф. Зариф. «Татлы җәй»)	1	14.05		

		Нәрсәләр белдек?	1	21.05		Күнегү: дәфтәрдә язма күнегүләргә эшләү. Проект эшләү: хәрәфләр турында китапчык төзү. Сыйныфтан тыш уку: тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлау
--	--	------------------	---	-------	--	---

2 класс – 34 сәгать (татар телендә белем бирү мәктәпләренә)

№ п/п	Тема урока	Количество часов			Дата изучения	Виды, формы контроля
		всего	контрольные работы	практические работы		
1.	Б. Рахмет. «Сара мәктәпкә бара» («Сара идет в школу»). Р. Миннуллин. «Исәнме, мәктәп» («Здравствуй, школа»).	1	0	0	06.09.	Устный опрос;
2.	Р. Валиева. «Көз» («Осень»). М. Джалиль. «Көз жите» («Наступила осень»).	1	0	0	13.09.	Устный опрос;
3.	Г. Хасанов. «Көзгә бакча» («Осенний сад»). Л. Лерон. «Яфрак бәйрәме» («Праздник листьев»).	1	0	0	20.09.	Устный опрос;
4.	Ф. Яруллин. «Көзгә табын» («Осенние яства»). Г. Хасанов. «Алтын көз урманга керде» («В лесу золотая осень»). И. Туктар. «Урман букеты» («Лесной букет»).	1	0	0	27.09.	Устный опрос;
5.	К. Тахау. «Көзгә урман» («Осенний лес»). Внеклассное чтение: М. Хасанов. «Сара мәктәпкә бара» («Сара идет в школу»).	1	0	0	04.10.	Устный опрос;
6.	Татар халык авыз ижаты. Мәкаль- әйтемнәр.	1	0	0	11.10.	Устный опрос;
7.	Табышмаклар (Татарское устное народное творчество Пословицы и поговорки. Загадки)	1	0	0	18.10.	Устный опрос;
8.	Л. Лерон. «И ямьле дә соң бу дөнья» («Как прекрасен этот мир»). Н. Даули. «Бала болыт» («Дитя облако»).	1	0	0	25.10.	Устный опрос;

9.	Р. Гаташ. «Зәңгәр ил – балачак иле» («Голубая страна – страна детства»). Ф. Садриев. «Карлар жыры» («Снежная песня»).	1	0	0	08.11.	Устный опрос;
----	---	---	---	---	--------	---------------

10.	Г. Тукай. «Эш беткәч уйнарга ярый» («Закончил дело – гуляй смело»). Н. Сайяр. «Кунак ашы – кара каршы» («Дар дара ждет»).	1	0	0	15.11.	Устный опрос;
11.	Дж. Тарджеманов. «Чирик». Внеклассное чтение: Э. Шарифуллина «Алтын балык» («Золотая рыбка»).	1	0	0	22.11.	Устный опрос;
12.	А. Алиш. «Январь». Г. Афзал. «Беренче кар» («Первый снег»). Ф. Яруллин. «Кыш	1	0	0	29.11	Устный опрос;
13.	Б. Рахмет. «Кыш һәм кеше» («Зима и человек»). А. Кари. «Кошлар туйдырам» («Птичек кормлю»). Ш. Биккул. «Урман читендә» («На опушке	1	0	0	06.12	Устный опрос;
14.	С. Урайский. «Чыршы янында» («Вокруг елки»). Р. Курбан. «Оекбаш» («Носочки»). А. Хасан. «Кыш бабай бүләк өләшә» («Дед Мороз приносит подарки»)	1	0	0	13.12.	Устный опрос;
15.	А. Еники. «Кышкы урман» («Зимний лес»). К. Ушинский. «Дүрт теләк» («Четыре желания»). Внеклассное чтение: Н. Каримова. «Кое чыпчыгы» («Воробей из	1	0	0	20.12.	Устный опрос;
16.	Г. Тукай. «Туган тел» («Родной язык»). Х. Туфан. «Син өйрәттең миңа» («Ты научил меня»).	1	0	0	27.12	Устный опрос;
17.	Э. Мукминова. «Туган телем» («Мой родной язык»). А. Рашит. «Кояшлы ил» («Солнечная	1	0	0	10.01.	Устный опрос;
18.	Г. Баширов. «Безнең Татарстан» («Наш Татарстан»). Л. Лерон. «Татар баласы» («Татарин»). Р. Файзуллин. «Синеке – илнеке» («Твое –	1	0	0	17.01.	Устный опрос;

19.	З. Туфайлова. «Туган ил» («Родина»). Э. Мукминова. «Татарстан».	1	0	0	24.01	Устный опрос;
20.	Г. Мурат. «Татар космонавты» («Татарский космонавт»). А. Синагул. «Татарстан	1	0	0	31.01	Устный опрос;
21.	А. Бикчантаева. «Март аенда» («В марте месяце»). Г. Баширов. «Язгы авазлар» («Весенние	1	0	0	07.02	Устный опрос;
22.	Н. Мадьяров. «Кар астыннан чыкты яз» («Весна выглянула из-под снега»). Ф. Карим. «Яз житә» («Весна наступает»).	1	0	0	14.02.	Устный опрос;
23.	Ф. Яруллин. «Композитор чыпчыклар» («Воробьи композиторы»). З. Нури. «Кошларга бүләк» («Птичкам подарок»).	1	0	0	21.02	Устный опрос;
24.	Р. Миннуллин. «Яз керде өебезгә» («Весна пришла к нам в дом»). Повторение	1	0	0	28.02	Устный опрос;
25.	Ф. Яруллин. «Язгы тантана» («Весеннее торжество»). Э. Мукминова.	1	0	0	06.03.	Устный опрос;
26.	Р. Миннуллин. «Малайлар сөйләшә» («Мальчишки разговаривают»). Ш. Галиев. «Онытылган...»	1	0	0	13.03.	Устный опрос;
27.	З. Гумерова. «Кайда булсын – кесәмдә» («Как где? В кармане»). Р. Валиев. «Бу класска ни булган?» («Что случилось с этим классом?»).	1	0	0	20.03	Устный опрос;
28.	Л. Каминский. «Чего только не случилось!» («Ниләр генә булмады!»). Повторение пройденной темы	1	0	0	03.04.	Устный опрос;

29.	М. Магдеев. «Чисталык өчен көрәш» («Борьба за чистоту»). А. Ахметгалиева. «Әби, Илнур һәм шигырь...»	1	0	0	10.04.	Устный опрос;
30.	Р. Валиева. «Исәнме, жәй» («Здравствуй, лето»). Б. Рахмет. «Иң күңелле чак» («Самое веселое время»).	1	0	0	17.04.	Устный опрос;
31.	Ш. Камал. «Жәйге иртә» («Летнее утро»). Б. Рахимова. «Шук болытлар, Батыр жил, Якты кояш» («Озорные облака, смелый ветер, яркое солнце»).	1	0	0	24.04	Устный опрос;
32.	Л. Лерон. «Безне жәй көтә» («Ждет нас лето»). Р. Хисматуллин. «Июль аланы» («Июльская поляна»).	1	0	0	1.05.	Устный опрос;
33.	Г. Мурат. «Тылсымлы тел» («Волшебный язык»). Внеклассное чтение: В. Нуриев. «Жәйге кар» («Летний	1	0	0	8.05.	Устный опрос;
34.	Повторение пройденного материала. Выставка книг.	1	0	0	15.05.	Устный опрос;
ОБЩЕЕ КОЛИЧЕСТВО ЧАСОВ ПО ПРОГРАММЕ		34	0	0		

Тематическое планирование уку 3 класс

Тематические блоки, темы	Номер и тема урока	Кол-во час.	Дата		Примечание
			план	факт	
Китап – белем чишмәсе (Книга – кладезь знаний) (5ч.)	1. Китап – белем чишмәсе. Произведения, отражающие ценность книги, роль чтения в жизни человека и значимость книги в становлении личности. Дж. Тарджеманов. «Якын дус» («Близкий друг»). Китап укуның кеше тормышында роле. И. Гази. «Китап»	1	06.09		
	2. Китап укуның кеше тормышында роле. Р. Валиева. «Укый беләм» . ответы на вопросы по содержанию прочитанного произведения. М. Гафури. «Китап һәм балалар»	1	13.09		

	3. ответы на вопросы по содержанию прочитанного произведения. Г. Баширов. «Китап жене кагылган малай» Составление вопросов к прочитанному произведению В. Нуриев. «Китап»	1	20.09		
	.4 характеристика героя произведения, определение средств изображения и выражения чувств героя. З. Туфайлова. «Безнең китапханәдә» характеристика героя произведения, определение средств изображения и выражения чувств героя. Р. Гиззатуллин. «Кечкенә Ринат»	1	27.09		
	. 5самостоятельное определение темы и главной мысли прочитанного произведения. Х. Халиков. «Китап докторы» . Внеклассное чтение: Х. Шабанов. «Кадерлә син китапны»	1	04.10		
Халык авыз ижаты. Әкиятләр (Устное народное творчество. Сказки)(5 ч.)	1Произведения народного творчества: сказки. Виды сказок, сказочные персонажи. Победа добра над злом. Татарская народная сказка: «Гөлчәчәк»	1	11.10		
	2Выделение главного в содержании текста, определение образной системы текста "Шүрәле"	1	18.10		
	3Нахождение в тексте портретных характеристик персонажей "Ике ялкау".установка взаимосвязи между характером героя и его поступками. Казахская народная сказка «Юмарт дөя»	1	25.10		
	4Русская народная сказка «Гуси-лебеди» («Казлар- аккошлар»).	1	08.11		
	.5 Нугайская народная сказка «Карт һәм су анасы» («Старик и водяная»). Татарская народная сказка «Бүре, кәжә һәм кәбестә» («Волк, коза и капуста»). Үткәннәрне кабатлау. Повторение пройденной темы	1	15.11		
Әкиятләр илендә(В стране сказок)(5 ч.)	1Авторские сказки, их отличие от народных сказок. (Автор әкиятләре, аларның халык әкиятеннән аермасы) Г. Тукай. «Су анасы» («Водяная»).	1	22.11		
	2Ф. Яруллин. «Хәтерсез күке» («Забычивая кукушка»).	1	29.11		
	Р. Хафизова. «Мактанчык чәйнек» («Хвастливый чайник»).	1	06.12		
	И. Иксанова. «Сәгать дигән серле ил» («Волшебная страна часов»).				
	3А. Алиш. «Сертотмас үрдәк» («Болтливая утка»). Әсәрнең эчтәслеге белән танышу Рольләргә бүлү	1	13.12		

	4Р. Миннуллин. «Туп тибэргэ яратучы малай турында кечкенэ экият» («Маленькая сказка о мальчике, который любил гонять мяч»). Кечкенэ экиятлэр язу	1	20.12		
	5И. Давлетшин. «Алпамыш шәһэргә килде» («Алпамыш приехал в город»). Повторение пройденной темы	1	27.12		
Безнең нәни дуслары быз (Наши маленькие друзья) (7 ч.)	1Кеше һәм табигать мөнәсәбәтләрен ачучы әсәрләр. (Произведения, раскрывающие отношения человека и природы.) Жәнлекләр һәм кошлар образы. (Образы зверей и птиц.) «Кем нәрсә ярата» экиате. («Кому что нравится»). Л. Лерон. «Хыялый Акбай» («Акбай-мечтатель»).	1	10.01		
	2Й. Миннуллина. «Этем югалды бүген» («Потерялся сегодня мой щенок»). Р. Мингалим. «Дөнъяда бер эт бар иде» («Жил на свете щенок»).	1	17.01		
	3Р. Миннуллин. «Акбайга» («Акбаю»). Р. Батулла. «Чикыл белән Мырый» («Чикыл иМырый»).	1	24.01		
	4Н. Каштанов. «Йөнтәс песи» («Пушистый котенок»). А. Бикчантаева. «Сөйкемсез песи» («Некрасивая кошка»). Г. Баширов. «Песинең ял көне» («Выходной для кошки»).	1	31.01		
	5М. Джалиль. «Карак песи» («Вороватый котенок»). Л. Амирханова. «Минем нәни дусларым» («Мои маленькие друзья»).	1	07.02		
	6Басня «Ике күрше» («Два соседа»). Ф. Садриев. «Сары чәчкәләр» («Желтые цветочки»).	1	14.02		
	7Внеклассное чтение: Н. Гиматдинова. «Сертотмас кәжә» («Болтливая коза»).	1	21.02		
	Повторение пройденной темы				
Изге сүз (Волшебное слово) (6ч.)	1 Әхлакый төшенчәләренң мәгънәсен ачкан әсәрләр. М. Галлямова. «Дуслар» («Друзья»). Д. Гайнетдинова. «Изге сүз» («Святое слово»).	1	28.02		
	2И. Туктар. «Рәхмәт һәркемгә рәхәт» («Доброе слово каждому приятно»). Ф. Яруллин. «Хикмәтле сүз» («Волшебное слово»).	1	06.03		
	3Х. Халиков. «Якты сүз» («Светлое слово»).	1	13.03		
	Р. Курбан. «Хәерле иртә» («Доброе утро»).				
	4Л. Лерон «Тишек хәтер» («Дырявая память»).	1	20.03		
	А. Ахмет. «Минеке, тимә!» («Не трогай, мое!»).				

	5 Р. Гиззатуллин. «Кеше эйбере» («Чужая вещь»). Р. Файзуллин. «Ничек яхшы булырга?» («Как стать хорошим?»).	1	03.04		
	<i>6 Внеклассное чтение:</i> А. Алиш. «Утлы йомырка» («Огненное яичко»).	1	10.04		
Сәламәт яшибез, спорт белән шөгыльлә нәбез (Спортм занимаем ся – здорово живем) (бч.)	1Сәламәт яшәү рәвеше, физкультура һәм спорт турында әсәрләр (Произведения о здоровом образе жизни, физкультуре и спорте.) Х. Халиков. «Хәрәкәттә – бәрәкәт» («В движении – сила»).	1	17.04		
	Г. Юнусова. «Зарядкага бас» («На зарядку становись»).				
	2 Дж. Дарзаман. «Бар да житез» («Все мы ловкие»). Г. Мурат. «Физкультура».	1	24.04		
	И. Туктар. «Авыраяк» («Копуша»).				
	3 Р. Миннуллин. «Күңелле тәнәфес» («Веселая перемена»).	1	01.05		
	Ш. Галиев. «Витаминлы хәрәфләр» («Витаминные буквы»).				
	4 В. Мунасыпов. «Шифалы табиблар» («Полезные доктора»).	1	08.05		
	С. Ахметзянова. «Үрнәк алык» («Берем пример»).				
	5 Г. Гильманов. «Универсиада».	1	15.05		
	Й. Шарапова. «Татарстан – спорт иле» («Татарстан – страна спорта»).				
	6Сыйныфтан тыш уку. Ф. Яруллин. «Озын куллы кыз» («Девочка с длинными руками»).	1	22.05		
Үткәннәрне кабатлау.					
Итого	34ч.				

4 класс – 34 сәгать (татар телендә белем бирү мәктәпләренә)

№	Тема	Эчтәлек	Сәг. сан ы	дата		Укучылар эшчәнлегенң төп төрләре
				план	факт	
1	Матурлык минем белән (6 сәгать)	Көмеш кыңгырау мәктәпкә чакыра (Р. Вәлиев. «Яшә, көмеш кыңгырау», Ф. Садриев. «Могжизалы дөнья»)	1	6.09		Эчтән уку. Әдәби текст белән эш: мөстәкыйль рәвештә укылган әсәрнең темасын һәм төп фикерен билгеләү, әсәргә карата куелган сорауларны аңлау, әдәби герой турында үз фикеренә дәлилләү, бу фикерне әсәрдән өзекләр белән раслау, текстны мәгънәви өлешләргә бүлү, план төзү һәм аны текст эчтәлеген сөйләгәндә куллану.
		Зәңгәр күк, алтын кояш (В. Хәйруллина. «Хозурлык һәм горурлык»)	1	13.09		
		Кошлар да китеп барды	1	20.09		

		(Р. Миңнуллин. «Атказанган сандугач»)				Сәнгатьле уку: шигырьне сәнгатьле итеп яттан сөйләү. Тикшерү эше: тест биремнәрен үтәү. Сыйныфтан тыш уку: уку өчен тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлап алу
		Жирдә безгә ни кирәк? (Ш. Галиев. «Жирдә миңа ни кирәк?»)	1	27.09		
		Хыял диңгезендә (Г. Мөхәммәтшин. «Хыял»)	1	4.10		
		Матурлык минем белән (кабатлау)	1	11.10		
2	Татар халык ижаты. Мәзәкләр (2 сәгать)	Мәзәк сөйлим, тыңлагыз	1	18.10		Уку диалогы: халык ижаты текстлары эчтәлегенә караган сорауларга җавап бирү, халык ижаты әсәрләренә аермасын күрә белү. Фольклор тексты белән эш: текстның төп фикерен билгеләү, әсәр геройлары турында фикер әйтү, бәя бирү. Төрле чыганаclar белән мөстәкыйль эшләү. Әдәби әсәрне интерпретацияләү: рольләргә бүлеп уку. Ижади эш: үрнәк нигезендә мәзәкләр ижат итү. Бирелгән темага проект эше эшләү
		Мәзәкләр ничек туа?	1	25.10		
3	Дуслык (7 сәгать)	Минем дусларым (Б. Рәхмәт. «Минем дусларым»)	1	8.11		Кычкырып уку: текстны сәнгатьле итеп уку. Әдәби әсәрне интерпретацияләү: рольләргә бүлеп уку. Уку диалогы: әсәр эчтәлегенә караган сорауларга җавап бирү, текстка карата сораулар, шулай ук проблемалы сораулар да, төзү. Әдәби текст белән эш: укылган әсәрнең төп фикерен билгеләү, әсәр геройларын характерлап бирү, аларның эш-гамәлләрен бәяләү, вакыйгалар эзлеклелеген күрсәтү. Мөстәкыйль рәвештә үз сүзләре белән план төзү. План нигезендә текстның (текстның бер өлешенә) эчтәлеген сөйләү. Ижади эш: фикерләүгә корылган текст булдыру, сочинение язу
		Кадрлар бүләр (Д. Аппакова. «Шыгырдавыклы башмаclar»)	1	15.11		
		Шатлык та, кайгы да уртаc (Д. Аппакова. «Шыгырдавыклы башмаclar»)	1	22.11		
		Дусларың гына булсын (Р. Миңгалим. «Дусларың гына булсын»)	1	29.11		
		Яңа дус таптым (Х. Халиков. «Яңа дус таптым»)	1	6.12		
		Дуслар-ахирәтләр (Н. Сладков. «Дуслар-ахирәтләр»)	1	13.12		
		Дуслык белән көчле без (кабатлау)	1	20.12		

4	Табигать китабы (8 сэгать)	Без утырткан урман үсә (З. Туфайлова. «Без утырткан урман», Р. Хафизова. «Күңел күзе»)	1	27.12		Кычкырып уку: текстны сәнгатьле итеп уку. Уку диалогы: текстның исеме, рәсемнәр һәм ачкыч сүзләр ярдәмендә текстның эчтәлеген фаразлау. Әдәби текст белән эш: әсәр геройларына, аларның эш- гамәлләренә бәя бирү, геройның хис-кичерешләрен белдерә торган тел-сурәтләр чараларын күрсәтү. План нигезендә текстның эчтәлеген сөйләү. Ижади эш: хикәяләр характерындагы текстка тасвирлама һәм фикер йөртү юнәлешендәге элементлар өстәү, хикәя сюжетының алда мөмкин булган үстерелешен (вакыйгалар хәрәкәтен) фаразлау. Сәнгатьле уку: шигырьне сәнгатьле итеп яттан сөйләү. Тикшерү эше: тест биремнәрен үтәү. Сыйныфтан тыш уку: уку өчен тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлап алу
		Тукран малае Шуктуган (Ж. Тәржеманов. «Тукран малае Шуктуган»)	1	10.01		
		Шуктуган сабак алды (Ж. Тәржеманов. «Тукран малае Шуктуган»)	1	17.01		
		Ялгышу түгел, ялгышыңны танымау начар (Ж. Тәржеманов. «Тукран малае Шуктуган»)	1	24.01		
		Агачлар да авырый (З. Әхмәров. «Агачлар да авырый»)	1	31.01		
		Яхшылык кире кайта (Ә. Баян. «Яхшылык кире кайта»)	1	7.02		
		Шәфкатьле бала (Ш. Галиев. «Курыкма, тимим», Ф. Яруллин. «Серле көндәлек»)	1	14.02		
		Табигать китабы (кабатлау)	1	21.02		
5	Күңелле бәйрәмнәр (6 сэгать)	Бәйрәм бүген (Н. Гайсин. «Бүген бәйрәм», Ж. Дәрзаман. «Солдат булдым»)	1	28.02		Текстны сәнгатьле итеп кычкырып уку. Уку диалогы: әсәр эчтәлегенә караган сорауларга җавап бирү. Әдәби текст белән эш: мөстәкыйль рәвештә әсәренң төп фикерен билгеләү, әсәр геройларына, аларның эш- гамәлләренә бәя бирү, геройның хис-кичерешләрен белдерә торган тел-сурәтләр чараларын күрсәтү, әдәби әсәрдән сәнгатьлелек чараларын табу. План нигезендә текстны сөйләп бирү. Телдән диалог һәм монолог рәвешендә фикерләр әйтү. Сәнгатьле уку: шигырьне
		Әниләр бәйрәме (С. Сөләйманова. «Әниләр бәйрәме»)	1	6.03		
		Көяш көлә – Нәүрүз килә (Р. Хафизова. «Нәүрүз килә»)	1	13.03		
		Сабан туе, хезмәт туе, шатлык һәм бәхет туе (Р. Зәйдулла. «Сабантуй аланында», Э. Шәрифуллина. «Сабантуй»)	1	20.03		

		Әйлән-бәйлән уйныйбыз (Р. Миңнуллин. «Әйлән-бәйлән»)	1	3.04		сәнгатьле итеп яттан сөйләү. Проект эше эшләү. Сыйныфтан тыш уку: уку өчен тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлап алу
		Күнелле бәйрәмнәр (кабатлау)	1	10.04		
6	Жиңү бәйрәме (5 сәгать)	Май килә (Р. Миңнуллин. «Май килә»)	1	17.04		Текстны сәнгатьле итеп кычкырып уку. Уку диалогы: әсәр эчтәлегенә караган сорауларга җавап бирү. Әдәби текст белән эш: мөстәкыйль рәвештә әсәрнең төп фикерен билгеләү, әсәр геройларына, аларның эш-гамәлләренә бәя бирү, геройның хис-кичерешләрен белдерә торган тел-сурәтләр чараларын күрсәтү, сәнгатьлелек чараларының әдәби әсәрдәге вазифасын һәм әһәмиятен аңлату. Укылган әсәрнең бер кисәгенә, эпизодына сүз белән сурәт тудыру. Балалар өчен булган вакытлы матбугат – бер-ике журнал рубрикалары белән танышу. Тикшерү эше: тест биремнәрен үтәү. Сыйныфтан тыш уку: уку өчен тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлап алу
		Афәт килгән илгә (Р. Корбан. «Жиңү бәйрәме»)	1	24.04		
		Алтын хәрефләр белән язылган исемнәр (М. Маликова. «Һәйкәл янында», В. Хәйруллина. «Билгесез солдат»)	1	8.04		
		Сугыш турында сөйләшә картлар (Р. Харис. «Сугыш турында сөйләшә картлар», Ф. Садриев. «Бабай сугышта булган»)	1	15.04		
		Жиңү бәйрәме (кабатлау)	1	22.04		

Лист согласования к документу № 3 от 18.09.2023
Инициатор согласования: Гилязов А.Г. Директор
Согласование инициировано: 18.09.2023 11:28

Лист согласования

Тип согласования: **последовательное**

N°	ФИО	Срок согласования	Результат согласования	Замечания
1	Гилязов А.Г.		 Подписано 18.09.2023 - 11:28	-